

Nr 11 (403) Listopad 2024 rok XXXIV

www.dukla.pl/dps dps@dukla.pl

Cena 6,00 zł (5% VAT)

Dukla.PL

DUKIELSKI PRZEGLĄD SAMORZĄDOWY

XVIII-wieczne polichromie - świadectwo historii

W zespole pałacowo-parkowym w Dukli na elewacjach oficyn, południowej i północnej odkryta została unikatowa późnobarokowa polichromia z XVIII wieku.

Od najdawniejszych czasów zewnętrzne ściany budowli dekorowano, jednak malowidła pochodzące z wcześniejszych epok rzadko miały szansę przetrwać w niezmiennym stanie do naszych czasów. Zachowane ślady XVIII-wiecznych dekoracji malarskich na obu oficynach pałacowych objęte zostały pracami badawczo-konserwatorskimi. Już w 1982 roku na wniosek dukielskiego Muzeum prowadzone były badania sondażowe na obecność polichromii na tych obiektach przez PKZ Oddział Rzeszów i Pracownię Konserwacji Dzieł Sztuki w Jarosławiu, pod kierunkiem Krystyny Dąbrowskiej. W 2017 roku z inicjatywy rodziny Tarnowskich, obecnych właścicieli zespołu pałacowo-parkowego w Dukli, rozpoczęły się pod nadzorem Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków. Delegatura w Krośnie - badania i prace konserwatorskie, którymi kierowali: Barbara Czajkowska-Palusińska i Leszek Kitliński. Odkryte relikty stanowią cenny materiał dokumentacyjny i dowód jak pierwotnie wyglądała historyczna architektura.

Założenie pałacowo-parkowe, najokazalszy obiekt w pejzażu architektonicznym Dukli, powstał w kręgu kulturalnego mecenatu magnackiego rodu Mniszchów i należy do cennych przykładów architektury pałacowej z epoki późnego baroku.

Na przestrzeni wieków budowla ta przechodziła kilka faz gruntownej przebudowy, zmieniając kształt, styl i wielkość. Trudną jest do odtworzenia jej początki z powodu braku przekazów źródłowych. Przypisuje się Janowi Jordanowi hr. Trąby wzniesienie w połowie XVI wieku pierwszego renesansowego zamku z attyką, który już w następnym stuleciu popadł w ruinę.

Jak można wnioskować z zachowanej z 1709 roku marmurowej płyty z łacińską inskrypcją, zamek odbudował w 1638 roku Franciszek Bernard Mniszech, starosta sanocki, kasztelan sądecki, brat słynnej carycy Maryny (protoplasta linii dukielskiej Mniszchów). Ukończeniem bastionowego założenia na planie czworoboku, w typie „palazzo in fortezza”, zajął się na pocz. XVIII wieku Józef Mniszech, marszałek w. kor., kasztelan krak., wnuk Franciszka Bernarda, fundator pamiątkowej płyty (pierwotnie płyta znajdowała się na fasadzie pałacu, w XIX w. przeniesiona została do oficyny południowej).

Kolejny okres przebudowy i rozbudowy w latach 1764 - 65, w ogólnym kształcie zachowany do dziś, nastąpił z inicjatywy Jerzego Augusta Wandalina Mniszcha, marszałka n. kor., kasztelana krak. i jego żony Marii Amalii (Amelii) z Brühlów (c. Henryka Brühla, wszechwładnego ministra finansów na dworze

króla Augusta III). Powstało wówczas założenie pałacowo-parkowe w stylu francuskim, w typie „entre cour et jardin”. Park był przedłużeniem wytwornych wnętrz pałacowych. Z układem parkowym kompozycyjnie wiązały się elementy architektoniczne i rzeźbiarskie wzbogacające całe założenie. Pałac Mniszchów znany był z bogatej galerii malarstwa europejskiego, okazałej biblioteki, niezwykłych pamiątek historycznych. Działał tu teatr i kapela. Marszałek utrzymywał gwardię nadworną i straż szwajcarską. Rezydencja pod względem świetności nie ustępowała innym dworom ówczesnej Rzeczypospolitej.

To właśnie z tego okresu zachowały się relikty polichromii na elewacjach oficyn w zespole pałacowo-parkowym w Dukli. Działania w kierunku ich odsłonięcia i zrekonstruowania poprzedziło bardzo dokładne rozpoznanie zabytku. Prace konserwatorskie przy elewacjach obu oficyn pałacowych, mające doprowadzić do przywrócenia oryginalnego wystroju kolorystycznego rezydencji, rozpoczęły się z początkiem 2017 roku. Opracowany został „Wstępny program prac badawczo-konserwatorskich przy elewacjach oficyn pałacowych w Dukli” przez mgr konserwacji dzieł sztuki Barbarę Czajkowską-Palusińską z Krosna. Realizacją prac zajęła się Pracownia Art.-Restaurowania Beaty Palusińskiej-Lipka w Krośnie. Zakres zadań obejmował prace w kierunku odkrycia polichromii na elewacjach obu oficyn i jej zabezpieczenia oraz sporządzeniu dokumentacji konserwatorskiej.

W wybranych miejscach zostały wykonane badania stratygraficzne (łac. stratum „warstwa”, gr. gráphō „pisać”) mające przybliżyć kolejność powstawania warstw technologicznych występujących na elewacjach obu oficyn pałacowych. W miejscach gdzie odpadły samodzielnie płyty tynku z 2 poł. XIX w. wykonawcy poszerzyli naturalne odkrywki ze śladami pierwotnej dekoracji z 3 ćw. XVIII w. Pobrane w trakcie tych czynności próbki z różnych miejsc elewacji oficyn poddano badaniom laboratoryjnym polegającym na analizie chemiczno-technologicznej składu zaprawy oraz badaniu pigmentów i spoiw próbek. Dawne wapno było inaczej produkowane, inaczej pozyskiwano pigmenty, inne były spoiwa. Kolory, jakie są widoczne na powierzchniach odkrywek, na

ciąg dalszy na str. 5 ►

Oficyna pałacowa z fragmentem odnowionej polichromii

Fot. kbr

Złota myśl:

„Bez radości z pracy nie ma radości życia.”

(autor niezany)

W listopadowym numerze:

XVIII-wieczne polichromie - świadectwo historii	2
11 listopada	3
Defibrylatory w Dukli	4
Inauguracja nowego roku akademickiego.....	4
Sprzątanie Świata,	4
Dzień Edukacji Narodowej i przekazanie defibrylatora	5
Spotkanie seniorów	5
Operacja Karpacko - Dukielska 8 IX - 30 XI	6
Christine Domanecki z wizytą w rodzinnych stronach.....	7
Gminne eliminacje,	8
Podsumowanie projektu	8
XX KONKURS - MAŁE FORMY TEATRALNE 2024.....	9
Delegacja Partnerstwa „Kuznia Inspiracji” w Przemysłu	9
80. rocznica Operacji karpacko-dukielskiej w deszczu.....	10
Warsztaty krawieckie w ramach „Bardzo Młodej Kultury”	10
MIEJSKI OŚRODEK SPORTU I REKREACJI informuje.....	15
MOSIR Dukla informuje.....	16
XVII POWIATOWY PRZEGLĄD PIOSENKI OBCOJĘZYCZNEJ 2024	17
Szkoła Podstawowa w Tylawie w turnieju „Z Orlika Na Stadion”	17
25 lat minęło	18
Kalendarium zdarzeń różnych.....	19
Świętowali rocznicę nadania	19
W pasiece.....	20
Łowiectwo i ekologia.....	20
Zbieranie grzybów w lasach.....	21
Pamiętajmy o zwierzętach!.....	21
W krainie rondla i patelni	22

DUKLA.pl - miesięcznik (www.dukla.pl/dps)

Wydawca: Ośrodek Kultury w Dukli, ISSN 2080-0835

Adres redakcji: 38-450 Dukla, Trakt Węgierski 11, p. 309, tel. (+48) 13-432-91-33, fax (+48) 13-433-10-11, e-mail: dps@dukla.pl

Redaguje zespół: Krystyna Boczar-Różewicz - red. naczelna, Wiktor Szyndak - red. techniczny - skład i łamanie, Andrzej Śliwiński - wyd. internetowe

Współpracujący: Witold Puz, Bartosz Szczepanik, Maria Walczak, Aleksandra Żółkoś, Janusz Kubit, Barbara Pudło, Anna Chłopecka

Druk: Drukarnia „HEDOM”, ul. Kletówki 54a, Krosno, tel./fax 13 432 02 02, www.hedom.pl

Za treść reklam redakcja nie odpowiada. Zastrzegamy sobie prawo do skracania artykułów i adiustacji tekstów. **Materiały przyjmujemy do 20. każdego miesiąca.** Dostarczone materiały można odebrać w siedzibie redakcji.

Numer zamknięto dnia 31. 10. 2024 r.

Udostępniono do sprzedaży 5. 11. 2024 r. Nakład 250 egz.

OKŁADKA: Pustelnia św. Jana z Dukli w jesiennych barwach i mgle, fot. Robert Neumann

Narodowe Święto Niepodległości

11 LISTOPADA

11 listopada

Narodowe Święto Niepodległości to dla Polaków jedno z najważniejszych świąt państwowych. Po 123 latach zaborów – niewoli naznaczonej walką, cierpieniem i wysiłkiem wielu pokoleń Polek i Polaków – Polska odzyskała suwerenność.

W następstwie działań zaborców w latach 1772, 1793 i 1795 Rzeczpospolita przestała istnieć na mapie Europy. Jednak dla Polaków własne, suwerenne państwo było wartością najwyższą. Walka o niepodległość trwała ponad sto lat i naznaczona była ofiarą krwi przelaną w wojnach napoleońskich, w licznych zrywach niepodległościowych, w powstaniu listopadowym i styczniowym, oraz na polach bitewnych I wojny światowej. A historia odzyskania niepodległości to codzienny trud rodaków zamieszkałych na terenach byłej Rzeczypospolitej, jak i na emigracji, podejmowany w celu zachowania polskości, rozwijania kultury i budowania polskiej myśli politycznej. Bohaterowie tamtego okresu, mimo szykan, aresztowań, wywózek i represji ze strony zaborców, byli w stanie uchronić i rozwinąć narodową tożsamość, a następnie przekazać ją następnym pokoleniom, żyjącym już w odrodzonej Polsce.

Dzień 11 listopada ustanowiony został uroczystym Świętem Niepodległości na mocy ustawy z dnia 23 kwietnia 1937 r. o Święcie Niepodległości. Święto to zostało zniesione po II wojnie światowej – w 1945 r., a następnie przywrócone ustawą z dnia 15 lutego 1989 r.

Podczas dorocznych obchodów 11 listopada czcimy pamięć tych, którym zawdzięczamy własne państwo, którym udało się podnieść kraj z ogromnych zniszczeń I wojny światowej, stworzyć warunki rozwoju ekonomicznego, modernizacji gospodarczej i cywilizacyjnej.

W gminie Dukla również obchodzimy 106 rocznicę odzyskania niepodległości. Zapraszamy na uroczystości w Dukli 11 listopada. Pamiętajmy również o wywieszeniu flagi na naszych domach, balkonach. Nasza biało-czerwona jest piękna.

Krystyna Boczar-Różewicz

Defibrylatory w Dukli

Na budynku Urzędu Miejskiego w Dukli został zamontowany defibrylator czyli automatyczny defibrylator zewnętrzny - AED ang. Automated External Defibrillator .

To sprzęt medyczny analizujący rytm serca, wyłapując nieprawidłowości w pracy serca podejmuje decyzję o konieczności defibrylacji, czyli impulsie elektrycznym przywracającym prawidłowy rytm. Zadaniem AED jest unormowanie migotania komór serca. W przypadku wystąpienia nagłego zatrzymania krążenia, w połączeniu z prowadzoną resuscytacją krążeniową – oddechową, jest jedynym sposobem na uratowanie życia.

W ramach Budżetu Obywatelskiego 2023 zakupiono 5 takich defibrylatorów, które oprócz budynku UM w Dukli zostały zamontowane na budynkach w Dukli:

- Bazy Ratownictwa Ogólnego,
- Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji,
- poczekalni przystanku autobusowego,
- placu zabaw przy osiedlu

Dodatkowo zakupiono sprzęt i wyposażenie dla OSP Dukla:

- defibrylator szkoleniowy AED do szkolenia z obsługi,
- ubrania specjalne strażackie - 6kpl.
- hełmy strażackie - 6szt.
- radiotelefony przenośne - 6szt.
- detektor prądu,
- pilarkę ratowniczą.

Pomysłodawcą wniosku do Budżetu Obywatelskiego byli strażacy OSP Dukla.

Krystyna Boczar-Rózewicz

Fot. str. 11

Inauguracja nowego roku akademickiego

3 października br. w sali kinowo – teatralnej Ośrodka Kultury w Dukli, odbyła się uroczysta Inauguracja Roku Akademickiego 2024/2025 **Dukielskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku**. Zgromadzonych gości oraz studentów DUTW przywitała prezes Stowarzyszenia Melania Romańczak – Głód, następnie odśpiewany został hymnu Gaudeamus Igitur.

Kolejnymi punktami uroczystości były przedstawienie programu działań na nowy rok akademicki oraz przemówienia zaproszonych gości. Po oficjalnej części odbył się recital fortepianowy w wykonaniu mieszkańca Dukli Piotra Prokopowicza. W uroczystości wzięły udział: burmistrz Dukli Krystyna Andruch i przewodnicząca Komisji Kultury, Oświaty, Zdrowia i Spraw Obywatelskich Rady Miejskiej w Dukli Justyna Zimny.

Zapraszamy wszystkich chętnych do zapisów na nowy rok akademicki.

Anna Lenkiewicz

Fot. str. 12

Sprzątanie Świata,

z osobami ze szczególnymi potrzebami

26 wrzesień 2024 r. odbyła się akcja „Sprzątania Świata”, która organizowana jest co roku przez Zespół Karpaccich Parków Krajobrazowych w Krośnie w związku z obchodzoną na całym świecie Międzynarodowym Dniem Sprzątania Świata.

Wydarzenie ma na celu promowanie edukacji odpadowej oraz inicjowanie działań mających na celu dbanie o środowisko. Ponadto uczestnicy wydarzenia mieli możliwość dowiedzieć się na temat walorów przyrodniczo- turystycznych Czarnorzecko - Strzyżowskiego Parku Krajobrazowego.

W tegorocznej edycji Sprzątania Świata uczestniczyło 20 osób ze szczególnymi potrzebami w terenie dla nich przystosowanym. Podopieczni Gminnego Klubu Seniora w Dukli wraz z opiekunami zostali zaopatrzeni w rękawiczki ochronne oraz worki do segregacji. Akcja Sprzątania Świata odbyła się w miejscowościach Stępina oraz Wiśniowa.

Uczestnicy akcji w ramach podziękowania zostali zaproszeni do zwiedzania Schronu w Stępinie oraz dworu w Wiśniowej, gdzie po zakończeniu mogli przy ognisku upiec kiełbasę.

Grzegorz Cichy

Fot. str. 23

Sprzątanie

Świata

XVIII-wieczne polichromie - świadectwo historii

► dokończenie ze str. 2

ogół nie mają już pierwotnego natężenia, dlatego w ocenie barw bardzo pomagają analizy chemiczne pigmentów i obserwacje mikroskopowe próbek pobranych do badań laboratoryjnych.

W wyniku przeprowadzonych prac badawczo-konserwatorskich przy elewacjach obu oficyn pałacowych w Dukli, na elewacji oficyny południowej (na wysokości piętra od strony ogrodu) została odsłonięta i zrekonstruowana XVIII-wieczna dekoracja malarska o motywach architektonicznych. Układ kompozycyjny posiada podział ramowo-ptycinowy wokół osi czterech otworów okiennych. Płyciny ujęte w obramowanie posiadają kształt czworoboku,

opracowane są płasko i iluzjonistycznie, charakteryzują się powtarzalnością i regularnością, podkreślają podział budynku na dwie kondygnacje. Wokół okien wprowadzono płasko opaski. Na podstawie badań odtworzono historyczną kolorystykę elewacji tych budynków. Późnobarokowy wystrój tych ścian operował żółcią pastelowo rozjaśnioną w stosunku do oryginalnego waloru barokowego. Zważając na związki Amalii z Brühlów Mniszchowej z dworem cesarskim w Wiedniu, warto dodać, że pałac Schönbrunn otrzymał barokowy kostium za panowania Marii Teresy, a kolor żółty, na który została pomalowana elewacja tego pałacu, był ulubionym kolorem cesarzowej.

Dzień Edukacji Narodowej i przekazanie defibrylatora

18 października br. w Szkole Podstawowej w Tylawie obchodzony był Dzień Edukacji Narodowej. Spotkanie było również okazją do przekazania przez sponsorów, **Paulinę i Łukasza Zająców** właścicieli firmy **Chawer** z Krosna, defibrylatora – AED sprzętu medycznego, który w przypadku wystąpienia nagłego zatrzymania krążenia w połączeniu z prowadzoną resuscytacją krążeniową – oddechową, jest jedynym sposobem na uratowanie życia.

Młodzież szkolna przygotowała program artystyczny z okazji Dnia Edukacji Narodowej, były scenki rodzajowe i piosenki. Po części artystycznej dyrektor szkoły Elżbieta Kluk wręczyła nagrody dyrektora, a otrzymali je nauczyciele: Aleksander Kosior i Grzegorz Lega i nagrodę Jubileuszową za 40 lat pracy nauczycielskiej Renacie Frej. Obecna na uroczystości burmistrz Dukli Krystyna Andruch wręczyła nagrodę burmistrza nauczycielce Dorocie Pilarskiej. W uroczystości wzięli także udział: ks. proboszcz Janusz Zagul i prezes OSP Stanisław Bauer.

Defibrylator przekazany przez Państwo Zająców był już wcześniej zamontowany przy wejściu do szkoły. Z pewnością będzie on służył całej społeczności Tylawy, zwiększy bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i całej społeczności lokalnej. Sponsorzy zaprezentowali jak należy użyć taki sprzęt. Pani dyrektor Elżbieta Kluk podziękowała sponsorom w imieniu w imieniu całej społeczności szkolnej.

Krystyna Boczar-Rózewicz

Fot. str. 23

Spotkanie seniorów

6 października br. zespół „Szarotka Duklanie” i kapela „Duklanie” mieli przyjemność uświetnić swoim występem spotkanie seniorów zorganizowane przez członków Róż Żywego Różańca przy parafii pw. św. Marii Magdaleny. Uczestnicy wydarzenia, członkowie Róż Różańcowych, odbiorcy projektu „Antidotum na samotność” oraz osoby samotne, wysłuchali przygotowanego specjalnie na tą okazję programu słowno-muzycznego. Wieczór zakończono wspólnym śpiewaniem do akompaniamentu kapeli „Duklanie”.

Katarzyna Błaż, fot. str. 12

W części parteru polichromia z widocznym boniowaniem w pasy o powtarzającej się kolorystyce, została poddana konserwacji zachowawczej, tak aby umożliwić jej ekspozycję w przyszłości.

W ramach prac badawczo-konserwatorskich na elewacji oficyny północnej (od strony bramy wjazdowej) zostały odsłonięte blendy (niem. blende, ślepe okno, ślepa wnęka) z iluzjonistycznie malowaną stolarką okienną. Dekoracje takie często malowano na zamurowanych otworach okiennych w celu uzyskania symetrii z pozostałymi, istniejącymi już oknami. Malowane iluzjonistyczne okna pozwalają odtworzyć kształt otworu okiennego, wygląd stolarki i jej podział oraz kolorystykę rozwiązania. Okna były dwuskrzydłowe i miały podział szczeblinowy, sześciokwadratowy. Stolarka malowana była w kolorze złamanej bieli.

Ponadto na ścianie oficyny północnej, na jej krótszym boku, zwróconym do pałacu, ujawniono polichromię z zarysem zegara słonecznego, o którym nadmieniał E. Swieykowski w Monografii Dukli, wyd. w 1903 roku.

Z problematyką kolorystyki fasad związana jest nierozłącznie stolarka okienna, która zarówno pod względem wystroju, jak i konstrukcji stanowi ważny element obiektów. Stąd w trakcie prowadzonych prac na elewacji oficyny południowej, w pasie zrekonstruowanej polichromii, wymieniono także cztery okna z zastosowaniem w zewnętrznych skrzydłach szkła historycznego, nawiązując do stolarki okiennej stosowanej w epoce baroku.

Dekoracja fasady zawsze stanowiła ważny element przedsięwzięcia budowlanego. Osiągnięcie efektu w postaci odmalowanych dekoracji na ścianach historycznych budynków wiąże się ze skomplikowanym aparatem badawczym. Malowany tynk zawsze był narażony na zniszczenia i przekształcenia, z powodu wydarzeń dramatycznych, jak wojny, kataklizmy, braku użytkowania, zaniedbań czy z powodu zmieniających się epok stylowych. Ważnym jest żeby upowszechnić świadomość historii zabytkowych budowli, zbliżając ich wygląd do pierwotnego charakteru.

Dokonana częściowa rekonstrukcja dekoracji malarskiej na obu oficynach pałacowych w przyszłości pozwoli na odsłonięcie i odtworzenie pełnego pierwotnego wystroju budynków. Odtworzenie kolorystyki i bardziej złożonych dekoracji zabytku jest sposobem na zachowanie dziedzictwa i przekazanie jego obrazu kolejnym pokoleniom.

Aleksandra Żółkoś

Operacja Karpacko - Dukielska 8 IX - 30 XI

(inaczej - Operacja Dukielsko-Preszowska) cz. 2

Największe sukcesy odnosił Korpus Kawalerii Gwardii gen. Baranowa, który 9 września wszedł klinem w niemieckie pozycje w rejonie Kobylan, a później posuwał się na zachód od Głojsca, doszedł w rejon Olchowca i Polan, a później, już na terenie Słowacji, doszedł w rejon miejscowości Krajna Porubka.

W ślad za kawalerią ruszył 25 Korpus Pancerny i piechota, jednak niemiecki kontratak przeprowadzony przez 1 i 8 Dywizję Pancerną, wsparte piechotą, z rejonu Żmigrodu i Iwli, doprowadził do odcięcia sowieckich kawalerzystów. Szczególnie silne walki toczyły się w rejonie szosy Łysa Góra - Głojsce - Iwla. Ze względu na duże straty wśród żołnierzy obu stron rejon tych walk nazwano „Doliną Śmierci”.

Od 11 września toczyły się walki o wzgórze 534, z którego można było ostrzeliwać Duklę i okoliczne szosy. Boje te, prowadzone przez 1 Brygadę Czechosłowacką, stały się symbolem walk na Przełęczy Dukielskiej. Walczono zarówno w dzień jak i w nocy. Wzgórze kilkakrotnie przechodziło z rąk do rąk i ostatecznie zostało zdobyte 19 września. W tym

też dniu Korpus Czechosłowacki zdobył Teodorówkę.

Walki w rejonie Dukli przedłużały się i z tego względu dowództwo 38 Armii postanowiło poszukać innego miejsca przełamania niemieckiej obrony. Przerzucono z rejonu Krosna 4 Gwardyjski Korpus Pancerny gen. Pawła Połubojarowa uderzył na Rymanów, jednak wali toczono pomiędzy 15 a 17 września przyniosły jedynie ograniczone zyski terenowe. Przerzucono więc 4 Korpus w rejon Beska, gdzie wzmacniony jeszcze 31 Korpus Pancernym przełamał obronę niemiecką i skierował się na zachód w kierunku Dukli.

Pod Duklę atakujące oddziały podszły 20 września - i tak ok. godz. 15.30 od wschodu nadszedł 4 Korpus Pancerny, a od północy i północnego zachodu 3 Brygada Korpusu Czechosłowackiego, wsparta batalionem czołgów. Jednocześnie, silny atak tych jednostek w krótkim czasie doprowadził do zdobycia miasta.

W dalszym etapie walk 4 i 31 Korpusy Pancerne atakowały wzdłuż drogi do Barwinka. Niemcy jednak twardo bronili się na wzgórzach na południe od Dukli

i dopiero 23 września czołgiści zdobyli Tylawę, zmuszając Niemców do wycofania, zagrożonych okrążeniem jednostek z linii wzgórz między Piotrusiem a Łysą Górą. Następnego dnia udało się wreszcie nawiązać kontakt z kawalerzystami gen. Baranowa, którzy przemieścili się tutaj z rejonu Krajnej Porubki (niektóre oddziały kawalerii przebijały się wcześniej na własną rękę do swoich, ponieśli przy tym jednak poważne straty, również od pomyłkowego ognia własnych wojsk). Tymczasem po stronie niemieckiej weszła do akcji, specjalnie wyszkolona do walk w górach, 1 Dywizja Strzelców Narciarskich.

W tym czasie Korpus Czechosłowacki toczył zażarte walki o wzgórze Chyrowa i Dania, dochodząc później do Zydranowej. Drogą w kierunku Polan, Huty Polańskiej i dalej Krajnej Porubki (a więc w terenie, który wcześniej na krótko opowiadał 1 Korpus Kawalerii) atakowały 67 i 101 Korpusy Piechoty wsparte trzema brygadami czołgów. Polany udało się zdobyć dopiero 1 października.

Już wcześniej, bo 28 września oddziały sowieckie zdobyły Barwinek, stając u wrót

Przełęczy Dukielskiej. Chcąc umożliwić żołnierzom jednostek czechosłowackich przekroczenie granicy ich państwa w pierwszym rzucie przesunięto 1 Korpus Czechosłowacki na miejsce jednostek Armii Czerwonej walczących w rejonie Przełęczy.

Bezpośredni atak na Przełęcz Dukielską rozpoczął się 30 września. Pomimo silnego wsparcia artylerii ataki nie powiodły się. W tej sytuacji jednostki Armii Czerwonej i Korpusu Czechosłowackiego przystąpiły do wykonania manewru oskrzydłającego, który miał wyjść z rejonu wsi Krajna Porubka. Podczas kilkudniowych walk Czesi i Słowacy ponieśli duże straty i zostali wycofani na poprzednie pozycje, skąd szybko znów poszli do przodu w kierunku Przełęczy Dukielskiej, ponieważ dowództwo niemieckie wobec groźby okrążenia własnych oddziałów wydało rozkaz do odwrotu.

Awangarda wojsk czechosłowackich i sowieckiej 359 Dywizji Piechoty, zdobyła 6 października Przełęcz Dukielską i pierwszą miejscowość na Słowacji - Vyzny Komarnik. Na południe od tej miejscowości Niemcy zorganizowali silną obronę wykorzystując do tego świeże jednostki. Miejscem szczególnie znaczącym w czasie toczonych walk był rejon słowackiej wsi Kapisova. Przez Kapisovę Sowieci przebijały się w kierunku Svidnika nie mogąc przebić się główną drogą. Do ataku wyznaczono 12 Brygadę Pancerną Gwardii z 4 Korpusu Pancernego. W nocy z 24 na 25 października saperzy przygotowali przesiekę długą na 6 km, a szerokość na 5 m. Niestety, prace saperskie zaalarmowały niemiecką obronę, która była gotowa do odparcia ataku, rozpoczętego 25 października o świcie. Do ataku na linii Niżna Jasna - Kapisova ruszyło 65 czołgów T-34 i IS-1, do których dołączyły się pododdziały 67 Korpusu Piechoty. W czasie walk, które trwały do 27 października, zniszczone zostały 63 czołgi, a liczba zabitych była tak wielka, że górskie potoki stały się czerwone od krwi. Ciała żołnierzy pochowano dopiero na wiosnę 1945 roku. Do dzisiaj pod Kapisovą, na pamiątkę tego wydarzenia stoją czołgi T-34,

ciąg dalszy na str. 18 ▶

Christine Domaniecki z wizytą w dukielskim Muzeum

28 października br. **Christine Domaniecki, córka por. Józefa Domanieckiego ps. „Szczerba”**, odwiedziła Muzeum Historyczne – Pałac w Dukli na zaproszenie dyrektora Mateusza Sucha. W spotkaniu wzięli udział: Jerzy Ginalski, Andrzej Wilk i Krystyna Boczar-Różewicz.

Christine Domaniecki przyleciała ze Stanów Zjednoczonych, aby odwiedzić miejsca związane z działalnością jej ojca por. lotnictwa Józefa Domanieckiego, który podczas bombardowania lotniska w Krośnie, w 1939 roku został ranny i stracił rękę i stopę. W latach 1939-1941, aż do swojego aresztowania, działał w konspiracji i był dowódcą placówki Związku Walki Zbrojnej „Jaśmin” w Jedliczu. Andrzej Wilk to syn Józefa Wilka, żołnierza placówki ZWZ „Jaśmin”. Porucznik Domaniecki został aresztowany przez Niemców w 1941 roku, trafił do więzienia w Jaśle, później do więzienia w Tarnowie, a stąd do KL Auschwitz. Tam poznał matkę Christiny, Janinę. Z Auschwitz trafili do Buchenwaldu. Oboje przeżyli obóz i po wyzwoleniu zamieszkali w Anglii. W roku 1951 emigrują do USA. Porucznik Domaniecki jest czynnym działaczem w organizacjach polonijnych i prowadzi Biuro Paczek Pomocy dla Polski. Zmarł 4 października 1983 roku w wieku 74 lat.

O por. Domanieckim przypomniano sobie w 1996 roku po znalezieniu w ziemi na terenie jednej z prywatnych posesji w Turaszówce dzielnicy Krosna archiwum placówki ZWZ Jedlicze. Dokumenty znajdowały się w metalowej skrzynce (o wym.: 22,5x16x5 cm), prawdopodobnie pierwotnie pochodzącej z radiostacji wojskowej. Archiwum liczy 63 pozycje, łącznie: 110 szt. kart dokumentów, 16 szt. blankietów, 17 szt. kopert oraz 181 szt. wycinków - głównie znaczków. Skrzynka została ukryta na terenie prywatnej posesji w Krośnie, przy ul. Józefa Bema. Odkrycia dokonali panowie Ferdynand i Jerzy Ginalscy. Skrzynka znajdowała się na niewielkiej głębokości (ok. 30 cm) w ogrodzie przy domu Ferdynanda Ginalskiego.

Po jej otwarciu w lutym 1997 r. okazało się że dokumenty są ogólnie w dobrym stanie (80%), niektóre uszkodzone były przez korozję metalu. Archiwum ukrył być może przed aresztowaniem w 1941 r. por. Józef Domaniecki ps. „Szczerba” mieszkający wówczas w Turaszówce. 25 lutego 1998 r. całość odkrycia trafiła do Muzeum Historycznego-Pałac w Dukli. Po ich wstępnym opracowaniu, jeszcze tego samego dnia dyrektor Muzeum Stanisław Pochwała zlecił przeprowadzenie konserwacji w wyspecjalizowanej firmie „A-B” Pracownia Konserwacji i Restauracji Papieru i Skóry, mgr Anita Bogdanowicz w Krakowie. Dokumenty zostały oczyszczone, następnie podklejone specjalną bibułą, aby powstrzymać ich dalszą degradację. W dniu 15 marca 1998 r. powróciły do Muzeum. Całość prac konserwatorskich wyniosła wówczas 1500 zł. Dokumenty trafiły na wystawę stałą poświęconą historii ZWZ-AK Inspektoratu Krosno-Jasło-Brzozów-Sanok. Obecnie na wystawie znajduje się 36 szt. dokumentów. Ze względu na trudne warunki ekspozycji na wystawie znajdują się kserokopie. Oryginały są bezpiecznie przechowywane w specjalnym bezkwasowym kartonie w magazynie zbiorów. Zapraszamy do obejrzenia i zapoznania się z historią por. Józefa Domanieckiego.

Krystyna Boczar-Różewicz, Mateusz Such

Fot. str. 13

Dolina Śmierci

Dolina Śmierci

Dolina Śmierci

Dziła Korpusu Czechosłowackiego

Żołnierze Korpusu Czechosłowackiego na Chyrowej

Rejon Barwinka po stronie słowackiej

Gminne eliminacje,

Powiatowego Konkursu Pieśni patriotycznej

24 października 2024 roku w Dukli odbyły się gminne eliminacje Powiatowego Konkursu Pieśni Patriotycznej, które przyciągnęły grono młodych talentów z całej gminy. Sala kinowo-teatralna Ośrodka Kultury wypełniła się pięknymi dźwiękami pieśni patriotycznych, które przypominały o miłości do ojczyzny, bohaterstwie i historii Polski, a sam konkurs odbył się dwóch kategoriach wiekowych.

Głównym celem wydarzenia było promowanie wartości patriotycznych oraz rozwijanie muzycznych talentów młodych ludzi. Występy były zróżnicowane pod względem repertuaru – usłyszeć można było zarówno znane utwory, takie jak „Szara Piechota” czy „Białe róże”, jak i mniej popularne pieśni „Kołysanka wojenna: W suterynie za miastem”, które wprowadziły świeże spojrzenie na patriotyczne tradycje.

W skład komisji konkursowej zasiadli pedagogzy i muzycy, znani ze swojego wkładu w rozwój kultury lokalnej. Ich zadaniem było nie tylko ocenić warsztat muzyczny uczestników, ale także docenić zaangażowanie emocjonalne i interpretację pieśni. Jury oceniało zarówno walory wokalne, jak i ogólne wrażenie artystyczne występów.

Skład komisji konkursowej: Małgorzata Lasek-Such – pedagog, nauczyciel muzyki, Barbara Pudło – inspektor ds. kultury, Katarzyna Błaż – muzyk, instruktor.

Eliminacje przebiegały w atmosferze pełnej emocji i wzruszeń. Uczestnicy zaprezentowali szeroki wachlarz utworów, od pieśni marszowych, poprzez liryczne ballady, aż po utwory współczesne nawiązujące do polskiej historii. Młodzi wokaliści, niejednokrotnie po raz pierwszy stając przed większą publicznością, wykazali się nie tylko talentem, ale również wielkim zaangażowaniem i pasją do śpiewu.

Jury miało trudne zadanie w wyborze najlepszych wykonawców, którzy będą reprezentować gminę Dukla na etapie powiatowym.

Komisja doceniła różnorodność interpretacji, dbałość o detale muzyczne oraz przekaz emocjonalny, który towarzyszył każdemu występowi.

Po zakończeniu przesłuchań, komisja ogłosiła werdykt. Do etapu powiatowego zakwalifikowali się laureaci, którzy wykazali się najwyższym poziomem artystycznym i patriotycznym duchem.

W kategorii klas 4-6 laureatami zostali: **Weronika Sypień** - SP Głojsce, **Lena Sroka** - SP Jasionka, **Emilia Orłowska**

- SP Tylawa, **Gabriela Faustus** - Zajdel Studio

Wśród starszej młodzieży (klasy 7-8) do etapu powiatowego dostali się: **Zuzanna Persich** - SP Głojsce, **Zuzanna Sikora** - SP Dukla, **Lena Fornal** - SP Iwla

Gminne eliminacje w Dukli pokazały, że młodzi ludzie wciąż żywo interesują się historią Polski i potrafią wyrażać patriotyczne wartości poprzez muzykę. Konkurs był nie tylko artystycznym wydarzeniem, ale także ważną lekcją historii i miłości do ojczyzny. Laureaci będą mieli teraz szansę zaprezentować swoje umiejętności na etapie powiatowym, gdzie zmierzą się z rówieśnikami z całego regionu.

Katarzyna Błaż

Fot. str. 12

Podsumowanie projektu

w ramach programu Bardzo Młoda Kultura

11 października br. w Transgranicznym Centrum Wymiany Kulturalnej odbyło się uroczyste spotkanie podsumowujące projekt „Porcelanowe plotki, komódkowe tajemnice”, realizowany w ramach programu Bardzo Młoda Kultura. Była to okazja do zaprezentowania efektów działań młodzieży, która przez kilka miesięcy z zaangażowaniem uczestniczyła w różnego rodzaju aktywnościach edukacyjno-kulturalnych.

Spotkanie rozpoczęła Dyrektor Ośrodka Kultury w Dukli Małgorzata Walaszczyk-Faryj witając wszystkich uczestników oraz zaproszonych gości. W spotkaniu wzięli udział partnerzy projektu, Gabriela Fornal, opiekunka Nieformalnej Grupy Młodzieży, Małgorzata Kowalewska ze Szkoły Podstawowej w Jasionce oraz Mateusz Such - dyrektor Muzeum Historycznego – Pałac w Dukli a także przedstawiciele młodzieży projektowej.

W trakcie spotkania Hanna Janik, uczestniczka działań, nakreśliła harmonogram wydarzeń. Wyświetlono również krótki film promujący inicjatywę, w finale którego nastąpił premierowy pokaz wyjątkowej sukni inspirowanej strojami Marii Amalii Mniszchowej, którą uszyto podczas warsztatów krawieckich. Suknię, będącą wynikiem wspólnej pracy młodzieży pod kierunkiem instruktorek z Fundacji Artystycznej GaMON, z dumą zaprezentowała projektowa modelka Zuzanna Skrzęta. Ostatnim punktem programu było wręczenie dyplomów i upominków dla młodzieży. Podziękowano również partnerom projektu za ich nieocenione wsparcie i zaangażowanie. Uczestnicy wydarzenia mieli także okazję obejrzyć wystawę projektową, która była doskonałym podsumowaniem całego przedsięwzięcia.

Projekt „Porcelanowe plotki, komódkowe tajemnice” był wyjątkową okazją do odkrywania lokalnej historii oraz rozwijania kreatywnych pasji młodzieży. Dzięki współpracy wielu instytucji i organizacji udało się stworzyć przestrzeń, w której młodzi ludzie mogli wzajemnie inspirować się i uczyć. Oby ten sukces stał się motywacją do dalszych działań kulturalnych w przyszłości.

Katarzyna Błaż, fot. str. 12

REGULAMIN

XX KONKURS - MAŁE FORMY TEATRALNE 2024

Konkurs jest imprezą otwartą dla dzieci i młodzieży z terenu miasta i gminy Dukla

Konkurs przeprowadzony zostanie w 4 kategoriach wiekowych:

- Kat. I - klasy O-III
- Kat. II - klasy IV-VI
- Kat. III – klasy VII – VIII
- Kat. IV – Liceum, dorośli

Kategorie konkursowe:

- a) inscenizacja wiersza
 - b) inscenizacja prozy
 - c) pantomima
- Prezentacje oceniać będzie komisja powołana przez organizatora według kryteriów:
- dobór repertuaru do wieku i możliwości wykonawcy, interpretacja, kultura słowa,
 - ogólny wyraz artystyczny inscenizacji.
- W inscenizacji może wziąć udział dowolna ilość osób.
- Tematyka repertuarowa jest dowolna a czas trwania prezentacji nie może przekroczyć 25 minut.
- Kolejność prezentacji ustala organizator.
- Organizator przewiduje dla każdego uczestnika pamiątkowe dyplomy, a za I, II, III miejsce nagrody.

Konkurs odbędzie się w dniu 15 listopada 2024r. o godz. 9.00 w sali kinowo-teatralnej Ośrodka Kultury

Warunkiem dopuszczenia do konkursu będzie prawidłowo wypełniona oryginalna karta zgłoszenia oraz zgoda RODO, podpisana przez rodzica lub opiekuna prawnego, dostarczona osobiście lub na email: norbert@dukla.pl (skan lub foto) w terminie **do 12 listopada 2024r. do godziny 16.00.**

Karta zgłoszenia XX KONKURS MAŁE FORMY TEATRALNE 2024

tytuł prezentacji, autor.....
nazwa grupy, ilość uczestników.....
kategoria konkursowa.....
kategoria wiekowa.....
autor.....
szkoła.....
opiekun (tel.).....

Zgoda RODO

Wyrażam zgodę na przetwarzanie danych osobowych mojego dziecka przez Ośrodek Kultury w Dukli, ul. Kościuszki 4, 38-450 Dukla w celach promocji wydarzenia.

Wyrażam zgodę na publikację wizerunku mojego dziecka na stronach www. Ośrodka Kultury, na tablicach informacyjnych Ośrodka Kultury i w miesięczniku „Dukla.pl” w celu promocji wydarzeń kulturalnych.

Oświadczam, że zapoznałem/lam się art. 13 ogólnego Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE)2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony danych osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchybień dyrektywy 95/46/WE (RODO).

.....
Data, podpis rodzica / opiekuna prawnego

Delegacja Partnerstwa „Kuźnia Inspiracji” w Przemysłu

23 września br. w Przemysłu odbyło się wydarzenie pn. „BMK-owe Centrum Podkarpacia”, tzw. wizyta studyjna w ramach „Ogólnopolskiej Giełdy Projektów”. Uczestniczyła w nim delegacja Partnerstwa „Kuźnia Inspiracji” działającego w Dukli ramach tegorocznej edycji programu Bardzo Młoda Kultura. Partnerstwo reprezentowali: Katarzyna Błaż - Ośrodek Kultury w Dukli, Małgorzata Kowalewska z ramienia Szkoły Podstawowej w Jasionce oraz młodzież ze Szkoły Podstawowej w Jasionce: Oliwia Misiak, Małgorzata Parylak i Maja Zajac.

Wydarzenie miało na celu przybliżenie działań realizowanych w ramach inicjatyw Bardzo Młodej Kultury w województwie podkarpackim. Wizyta była doskonałą

okazją do zaprezentowania efektów pracy młodych ludzi, którzy z entuzjazmem i zaangażowaniem podejmują wyzwania związane z kreowaniem nowych, wartościowych inicjatyw kulturalnych.

W trakcie spotkania młodzież sama opowiadała o swoich doświadczeniach, podkreślając znaczenie współpracy, odpowiedzialności i dialogu w realizacji projektów. Dzięki temu uczestnicy wizyty studyjnej mogli zobaczyć, że młodzi ludzie są głównymi bohaterami działań kulturalnych i potrafią przełamywać stereotypy, angażując się w inicjatywy na rzecz swoich społeczności. Rozmowę na temat diagnozy potrzeb kulturalnych młodzieży przeprowadził dr Wojciech Broszkiewicz realizator badań BMK-owych.

Uczestnicy wizyty studyjnej obejrzeni BMK-ową wystawę oraz mieli możliwość zagrania w grę planszową „Misja Bircza”, której autorami była młodzież w ramach inicjatywy z 2023 roku. Następnie wzięli udział w grze terenowej „Historyczny Przemysł”, która wiodła przez ciekawe zakątki zabytkowego centrum miasta: dworzec kolejowy, Plac Legionów, Plac na Bramie, Rynek czy Plac Katedralny. Zwieńczeniem dnia była wycieczka na Kopiec Tatarski.

Wydarzenie pokazało, że młodzież aktywnie i chętnie angażuje się w działania kulturalne, udowadniając, że priorytety programu Bardzo Młoda Kultura są realizowane z sukcesem.

Katarzyna Błaż, fot. str. 14

80. rocznica Operacji karpacko-dukielskiej w deszczu

4 października br. mimo niesprzyjającej aury odbyły się na cmentarzu wojennym w Dukli uroczystości 80. rocznicy, jednej z najkrwawszych górskich bitew II wojny światowej, zwanej operacją dukielsko - preszowską bądź powszechnie bitwą o Przełęcz Dukielską.

Uroczystość rozpoczęła się od hymnów państwowych Czech, Słowacji i Polski. Wśród przybyłych gości, których powitała burmistrz Dukli Krystyna Andruch, byli przedstawiciele z Ambasady Republiki Czeskiej z Attaché Obrony płk Radimem Filipovskim na czele, Ambasady Słowackiej Attaché ds. Obrony gen. dyw. Miroslavem Korbą, władz państwowych z Polski, władz samorządowych Polski, Słowacji i Czech, wojska polskiego, policji, staży granicznej, straży pożarnej, przedstawiciele Związku Kombatanów RP, Słowackiego Związku Antyfaszystowskich Bojowników, uczniowie z oddziałów mundurowych szkół z powiatu krośnieńskiego, a także o Fabian Wikiera gwardian dukielskiego klasztoru OO. Bernardynów. Gwardian odmówił modlitwę za poległych podczas walk w 1944 roku i spoczywają na Cmentarzu Wojennym. Gos zabierali: Wicestarosta krośnieński Andrzej Guzik, który powiedział:

W imieniu samorządu powiatu krośnieńskiego i w imieniu Gminy Dukla, Pani Burmistrz, chciałem Wam serdecznie podziękować za Waszą obecność. Wasza obecność w tym miejscu w 80. rocznicę wydarzeń, które były udziałem Armii Radzieckiej, Korpusu Czechosłowackiego i innych

żołnierzy, to potwierdzenie, jak ważne jest utrzymywanie pamięci o poświęceniu i krwi przelanej na tej ziemi - powiedział Andrzej Guzik, zwracając uwagę na istotną rolę pamięci historycznej w kształtowaniu współczesnego społeczeństwa.

Nawiązał także do tragicznych wydarzeń na Wschodzie mówiąc:

- Jako Polacy czekamy na dzień, w którym będziemy mogli udać się na Wschód, na Ukrainę, zapalić znicze i pomodlić się za ofiary banderowców. Te miejsca, podobnie jak cmentarze w Dukli, powinny być dla nas dostępne. Pamięć o nich jest równie ważna, jak ta, którą dzisiaj oddajemy tutaj poległym żołnierzom radzieckim i czechosłowackim.

Głos zabrali również: Jerzy Borcz – przewodniczący Sejmiku Województwa Podkarpackiego i Viliam Longauer – przewodniczący Słowackiego Związku Antyfaszystowskich Bojowników. Podczas uroczystości odbyło się wręczenie medali Milana Rastislava Štefánika III stopnia przez Słowacki Związek Bojowników Antyfaszystowskich oraz Ministerstwo Obrony Republiki Słowackiej. Medale zostały przyznane byłym burmistrzom Dukli - Markowi Górkowi i Andrzejowi

Bytnarowi m.in. za „ich wieloletnią współpracę w organizowaniu obchodów bitwy karpacko-dukielskiej”.

Po Apelu Pamięci i salwie honorowej w wykonaniu żołnierzy WOT z Przemyśla, złożone zostały wieńce przez delegacje władz państwowych, samorządowych, służb mundurowych, kombatanckich oraz szkół i młodzieży na płycie W imieniu gminy Dukla wieńce złożyli: burmistrz Dukli Krystyna Andruch, przewodniczący Rady Miejskiej w Dukli Paweł Kuffner, zastępca Burmistrza Dukli Bohdan Gocz, zastępca przewodniczącego Rady Miejskiej w Dukli Ewa Przystasz.

Po uroczystości na cmentarzu uczestnicy udali się do Muzeum Historycznego - Pałac w Dukli, gdzie odbyła się okolicznościowa wystawa poświęcona operacji karpacko-dukielskiej. W ramach obchodów odbył się również wykład prof. Andrzeja Olejko pt. Powietrznym mostem z Podkarpacia na powstańczą Słowację.

Uroczystości odbywają się co roku, na początku października w Dukli, Nowosielcach i Zarszynie, a po stronie słowackiej przy pomniku nieopodal granicy i w centrum Svidnika. Ze względu na okrągłą rocznicę miały w tym roku szczególnie uroczysty charakter.

Krystyna Boczar-Różewicz

Fot. str. 11

Warsztaty krawieckie w ramach „Bardzo Młodej Kultury”

28 września, odbyło się ostatnie działanie w ramach projektu „Bardzo Młoda Kultura”, wyjątkowe warsztaty krawieckie, które zgromadziły młodzież zainteresowaną modą. Wydarzenie zostało zorganizowane w Ośrodku Kultury w Dukli, a przeprowadziły je instruktorki z Fundacji Artystycznej GaMON.

Celem kilkugodzinnych zajęć było stworzenie repliki sukni rokokowej inspirowanej strojem Marii Amalii Mniszchowej, jednej z najważniejszych postaci związanych z historią Dukli. Uczestnicy mieli okazję nie tylko poznać tajniki krawiectwa, ale także zagłębić się w modę epoki rokoka, która charakteryzowała

się elegancją, finezyjnymi zdobieniami oraz bogactwem detali. Instruktorki z Fundacji GaMON, znane z dbałości o autentyczność i precyzję swoich rekonstrukcji, rozpoczęły spotkanie od krótkiej prezentacji dotyczącej mody XVIII wieku, podczas której młodzież mogła zapoznać się z głównymi elementami stroju z tego okresu. Następnie uczestnicy przystąpili do pracy nad odтворzeniem rokokowej sukni. Młodzież z wielkim entuzjazmem pracowała nad projektem, a wspólne szycie sprzyjało integracji i kreatywnej wymianie pomysłów.

Katarzyna Błaż

Fot. str. 12

80. Rocznica Operacji Karpacko-Dukielskiej

Przybyłych na uroczystości gości witała burmistrz Dukli Krystyna Andruch

Modlitwę za poległych odmówił gwardian dukielskiego klasztoru o. Fabian Wikiera

W uroczystościach wzięła udział grupa rekonstrukcyjna z Czech

Przedstawiciele dukielskiego samorządu złożyli wieńce

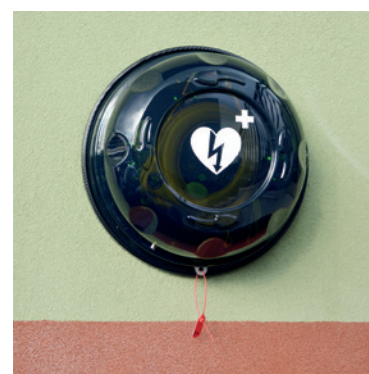
Warta honorowa przy pomniku Żołnierza na Cmentarzu Wojennym w Dukli

Wykład prof. Andrzeja Olejki w dukielskim Muzeum

Fot. Krystyna Boczar-Różewicz

Defibrylatory w Dukli

Defibrylator na budynku Urzędu Miejskiego w Dukli

Podsumowanie projektu

Młodzież projektowa

Zuzanna Skrzęta

Spotkanie seniorów

Występ Zespołu Szarotka-Duklanie i Kapeli Duklanie

Inauguracja nowego roku akademickiego

Rozpoczęcie zainaugurował wykład pani prezes Melanii Romańczak-Głód

Gminne eliminacje

Gabriela Faustus - jedna z laureatek

Warsztaty krawieckie

Przygotowanie formy

Fot. [arch. OK w Dukli]

Studenci DUTW z gośćmi

20 lat zespołu „Łęczanie” i Stowarzyszenia „Jedność”

Zespół „Łęczanie” podczas Jubileuszu 20lecia

Pamiątkowy grawerton z okazji Jubileuszu wręczyła burmistrz Dukli Krystyna Andruch

Gratulacje i prezent dla Zespołu od OK w Dukli wręcza dyrektor Małgorzata Walaszczyk-Faryj

Henryk Kyc - założyciel i kierownik Zespołu

Fot. kbr

Świętowali rocznicę nadania imienia Ignacego Łukasiewicza

Scenka rodzajowa w wykonaniu uczniów szkoły

Gratulacje dla p. dyrektor szkoły od burmistrz Dukli

Fot. kbr

Christine Domaniecki odwiedziła dukielskie Muzeum

Krystyna Domaniecki, córka p. Józefa Domanieckiego w dukielskim Muzeum

Fot. kbr

W rozmowie z Jerzym Ginalskim i Andrzejem Wilkiem

O puchar burmistrza Dukli

Zawodniczki drużyn biorących udział w turnieju

Rowerem przez pogranicze

Uczestnicy rajdu na starcie

Turnieje MOSiR Cup

Zawodnicy podczas gry

Sparing rocznika 2017

Uczestnicy sparingu

Fot. [arch. MOSiR Dukla]

Inauguracja sezonu ligowego

Nasze zawodniczki z Magdaleną Jurczyk, reprezentantką Polski

Siatkarki MOSiR Dukla w turniejach

Zawodniczki z trenerem Krzysztofem Belczykiem

Delegacja partnerstwa „Kuznia inspiracji”

Uczestniczki delegacji w Przemyślu

Fot. [arch. OK w Dukli]

O Puchar Burmistrz Dukli Siatkarki MOSiR Dukla w turniejach

Wiele sportowych emocji dostarczył nam Turniej Piłki Siatkowej o Puchar Burmistrz Dukli, który odbył się w niedzielę 6 października w dukielskiej hali. 8 zespołów walczyło o końcowy triumf. W zawodach udział wzięły drużyny z Krosna, Grybowa, Sanoka, Gorlic i Dukli. Bezkonkurencyjne okazały się siatkarki Karpat MOSiR Krosno I, które zwyciężając we wszystkich swoich meczach odebrały z rąk dyrektora MOSiR Dukla – Michała Szopy – okazały puchar. Miejsce drugie przypadło dziewczynom TSV Sanok. Na miejscu III nasz zespół MOSiR Dukla I.

Końcowa klasyfikacja turnieju:

1. Karpaty MOSiR Krosno I
2. TSV Sanok
3. MOSiR Dukla I.
4. Iskry Grybów
5. MOSiR Dukla II
6. Karpaty MOSiR Krosno II
7. MOSiR Dukla III
8. Volley Gorlice

W turnieju wystartowało aż 3 nasze zespoły.

DUKLA I: Zuzanna Maślanka, Karolina Szczepanik, Anita Olszyk, Emilka Bik, Magdalena Opalka, Julia Bąk, Zofia Szmyd, Amelia Kucharska, Amelia Maślanka, Lora Tanka, Blanka Belczyk.

DUKLA II: Lena Dembiczak, Maja Czech, Lena Walaszczyk, Maja Brekiesz, Oliwia Gadzała, Aleksandra Ukleja, Sara Możdżan.

DUKLA III: Magdalena Zima, Milena Szczepanik, Amelia Kozubal, Milena Wróbel, Emilka Litwin, Zuzanna Skrzęta, Lena Pawlik.

Wszystkim zespołom dziękujemy za przybycie i sportową rywalizację.

Krzysztof Belczyk, fot. str. 14

„Rowerem przez pogranicze”

12 października 2024 r. spod Muzeum Narciarstwa w Cieklinie wyruszył rajd rowerowy „Rowerem przez pogranicze”. Była to kolejna edycja organizowana przez Magurski Park Narodowy, przy współudziale Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Dukli.

Trasa miała długości 12 km, z pięcioma punktami kontrolnymi wyznaczonymi przez pracowników parku. Były to cmentarze z czasów pierwszej wojny światowej, wspominane wcześniej Muzeum Narciarstwa, kościół pw. Św. Michała Archanioła w Cieklinie, oraz kiwon naftowy w Folszu. Meta rajdu oraz wspólne ognisko miało miejsce w Folszu, tam też odbył się pokaz pierwszej pomocy oraz pokaz komend z psem ratowniczym GOPR. Oprócz pieczenia kielbaski oraz dostępnego pysznego bigosu można było do woli delektować się ciastem przygotowanym przez Koło Gospodyń Wiejskich. Najmłodszy uczestnik rajdu miał 5 lat. Dziękujemy wszystkim za udział!

Mateusz Lorenc
fot. str. 14

Pora nadrobić zaległości informacyjne co też u naszych siatkarek. Mija już miesiąc od zakończenia obozu w Ząbkowicach Śląskich. Przez ten czas nasze siatkarki nie próżnowały. Po zakończonym obozie wciąż ciężka praca na treningach nad skocznością, siłą czy szybkością, ale także ustawieniami czy taktyką. Wszystko po to, aby jak najlepiej przygotować się do sezonu ligowego. Trening treningiem, ale trzeba skonfrontować swe umiejętności na tle rywali.

Pierwszą okazją był Turniej Piłki Siatkowej dziewcząt im. Jerzego Cholewy, który w dniach 14-15 września odbył się w Wieliczce. 12 mocnych zespołów głównie z małopolski (Wieliczka, Kraków, Tarnów, Staniątka, Nowy Sącz, Nowy Targ), ale też województwa opolskiego (Komprachcice) i podkarpackiego (Krosno). Trafiliśmy do najtrudniejszej grupy i trzeba było rywalizować, jak się później okazało, ze zwyciężcą i wicemistrzem całego turnieju. W ciągu dwóch dni przegraliśmy tylko 1 spotkanie. Pozostałe wygrywając lub remisując. Zajmujemy VIII miejsce. Gra naszych dziewczyn wyglądała bardzo dobrze. A wystąpiliśmy w składzie: **Zuzanna Maślanka (kapitan), Emilia Bik, Inga Gumienny, Anita Olszyk, Karolina Szczepanik, Zofia Szmyd, Magdalena Opalka oraz debutantki w kategorii młodziczek: Lora Tanka, Amelia Maślanka, Blanka Belczyk, Maja Brekiesz, Amelia Kucharska.**

21 września wzięliśmy udział w kolejnym turnieju. Tym razem udaliśmy się do Muszyny. 16 zespołów walczyło tam o zwycięstwo. W zawodach tych zagraliśmy z drużynami z: Limanowej, Muszyny, Starego Sącza, Nowego Sącza, Grybowa i słowackiego Preszova. Znowu przegrywamy tylko 1 spotkanie, ale daje nam to dopiero IX miejsce w turnieju. Nasza gra wygląda dobrze, momentami bardzo dobrze. Na boisku widać walkę, determinację, z każdym meczem ta drużyna bardziej się zgrywa, rozumie na boisku. Wystąpiliśmy w składzie: **Amelia Kucharska, Amelia Maślanka, Lena Dembiczak, Magdalena Opalka, Emilia Bik, Karolina Szczepanik, Inga Gumienny.**

Kolejna sobota i kolejne wyzwanie. Tym razem towarzyski mecz w Sanoku z tamtejszą Sanoczką. Okazję do zaprezentowania się tym razem otrzymały zawodniczki, które do tej pory grywały mniej: **Aleksandra Ukleja, Lena Dembiczak, Maja Czech, Maja Brekiesz, Magdalena Zima, Sara Możdżan, Oliwia Gadzała, Milena Wróbel.** Wygrywamy ten towarzyski mecz 4:1. W grze widać brak obycia na siatkarskim parkiecie, ponieważ wszystkie zawodniczki to debutantki w kategorii młodziczek. Cieszy dobra zagrywka, kilka bardzo dobrych akcji w ataku i obronie. Jeśli dojdzie do tego powtarzalność to i tu wyniki powinny być dobre.

Sezon ligowy zbliża się wielkimi krokami. Do inauguracyjnej kolejki pozostało jeszcze 2 tygodnie. Z każdym tygodniem w grze naszych siatkarek widać postęp. To nad czym pracujemy przynosi efekty. Dlatego już teraz serdecznie zapraszamy na mecze ligowe, które będziemy rozgrywać w hali dukielskiego MOSiRu. Zapraszamy do kibicowania.

Krzysztof Belczyk
Fot. str. 14

Inauguracja sezonu ligowego

Ponieważ siatkówka w Dukli cieszy się coraz większym zainteresowaniem wśród młodzieży, to w tym roku do rozgrywek ligowych zgłosziliśmy aż 2 zespoły.

W pierwszym meczu zespół Dukli I, który wystąpił w składzie: **Zuzanna Maślanka, Julia Bąk, Magdalena Opalka, Zofia Szmyd, Emilka Bik, Amelia Kucharska, Karolina Szczepanik, Blanka Belczyk, Anita Olszyk, Amelia Maślanka, Lora Tanka** bez najmniejszych problemów pokonał Karpaty MOSiR Krosno III 2:0 (25:5, 25:7). Dużo więcej emocji dostarczył ostatni pojedynek dzisiejszego dnia, gdzie mierzyliśmy się z UKS San Lesko. Pierwszy set bardzo wyrównany. O naszym zwycięstwie decydowała końcówka seta. Wygrywamy 25:21. Drugi set to już koncertowa gra naszych dziewczyn. Kapitalna zagrywka oraz niemal perfekcyjna gra w obronie. Wygrywamy tego seta 25:12 i cały mecz 2:0. BRAWO!! Świetny start sezonu. Każda zawodniczka miała ogromny wpływ na końcowy wynik.

Drugi zespół od meczu z Krosnem rozpoczął rozgrywki ligowe. Pojedynek bardzo wyrównany. Dla każdej zawodniczki, która pojawiła się na boisku był to debiut. Bez wątplenia stres, emocje spowodowały, że dziewczyny nie pokazały pełni swoich umiejętności. Walczyły dzielnie ale to zespół z Krosna cieszył się z triumfu 2:0 (23:25, 25:27). Drugi mecz z UKS San Lesko pokazał ile jeszcze pracy przed naszymi siatkarkami. Zespół z Leska dominował pod każdym względem. Wynik mówi wszystko 0:2 (5:25, 7:25). Wystąpiliśmy w składzie: **Amelia Kozubal, Milena Szczepanik, Maja Brekiesz, Maja Czech, Oliwia Gadzała, Sara Możdżan, Aleksandra Ukleja, Lena Dembiczak, Hania Drozd, Milena Wróbel, Magdalena Zima**.

Cieszy spora liczba kibiców, którzy dziś pojawili w dukielskiej hali i dopingowali nasze drużyny. Wśród nich **Magdalena Jurczyk**. Reprezentantka Polski, uczestniczka tegorocznych Igrzysk Olimpijskich w Paryżu, a na codzień zawodniczka klubu Developress Rzeszów.

Nie składamy "broni" i walczymy dalej. Kolejna kolejka ligowa za dwa tygodnie. Tym razem udamy się do Sanoka, by walczyć o ligowe punkty.

Damian Leśniak
Fot. str. 14

Sparing rocznika 2017

W ramach treningu rozegraliśmy sparing z **Football Academy Krosno**. Przeciwnik postawił wysoko poprzeczkę, mocno atakował i jeszcze lepiej się bronił. Były lepsze i gorsze mecze, które pokazały że jeszcze sporo musimy pracować na treningach.

Dla części naszych zawodników była to pierwsza możliwość do rywalizacji z innymi dziećmi

Dziękujemy kolegom z Krosna za owocną grę.

Daniel Oźga
Fot. str. 14

Uczestnicy zawodów w Dębicy

Graliśmy w Dębicy

Korzystamy z zaproszenia zespołu Wisłoka Dębica by móc sportowo porywalizować na siatkarskim parkiecie. Do Dębicy pojechały nasze 2ki (**Maja Paszek, Amelia Wróbel, Natalia Leńczyk, Maja Kasprzycka**) oraz nasze 4ki (**Emilia Kaszuba, Lena Szczurek, Lena Szyszczak, Milena Szczęsny**). Tegoroczne finalistki Mistrzostw Polski w tym sezonie występować będą w starszej kategorii 4ek, zaprezentowały się rewelacyjnie. Świetna zagrywka, dobry atak. Obóz oraz praca na treningach przynoszą efekty. Dobrze zagrały nasze 2ki. Tutaj pracy jest jeszcze bardzo dużo. Na przestawienie się z Singli do współpracy w parze potrzeba czasu. Dziewczyny jednak systematycznie trenują więc i efekty tej pracy będziemy mogli oglądać niebawem.

Damian Leśniak

Turnieje MOSIR CUP na hali łukowej

Turniej rocznika 2014 zamyka tegoroczne wydarzenie MOSIR CUP. W którym to bezkonkurencyjna była ekipa **Oktawiana Flisa UKS "Szóstka" Jasło**. Drugie miejsce przypadło Karpaty MOSiR Krosno – Drużyny Młodzieżowe, trzecie Iskra Przysietnica Kids, a finałową czwórkę uzupełniła druga drużyna UKS "Szóstka" Jasło.

Pozostałe miejsca dla:

- Sekcja Piłki Nożnej MOSiR DUKLA
- Szkoła Piłkarska GKS Zameczysko Odrzykoń
- Szkoła Piłkarska Koniczynka Krosno
- Beniaminek Soccer Schools

Najlepszym zawodnikiem turnieju został wybrany **Krystian Czajka**, najlepszym obrońcą **Michał Chruszcz**, najlepszym pomocnikiem **Bartosz Majewski**, a statuetka dla najlepszego bramkarza trafiła do rąk **Kacpra Bogackiego**.

Wyróżnienia otrzymali:

- **Stanisław Kozicki**
- **Hanna Grochmal**
- **Szymon Korab**
- **Igor Ingłot**

W turnieju żonglerki tryumfował **Krystian Czajka**.

Dziękujemy wszystkim drużynom, trenerom, rodzicom oraz kibicom za przybycie i doping dla swoich pociech.

Miejskiemu Ośrodkowi Sportu i Rekreacji w Dukli – za możliwość rozgrywania tego turnieju na doskonale przygotowanej hali łukowej.

Grzegorzowi Bąkowi za piękne fotografie z tego wydarzenia.

Firmom Matsport – Sklep Sportowy i Nadruki oraz JG Smart za współpracę i super nagrody.

Piotr Drozd, fot. str. 14

XVII POWIATOWY PRZEGLĄD PIOSENKI OBCOJĘZYCZNEJ 2024

Termin : 22 listopada, godz. 9:00

Miejsce : Sala Widowiskowa Ośrodka Kultury w Dukli, ul. Kościuszki 4

PATRONAT HONOROWY: STAROSTWO POWIATOWE W KROŚNIE

REGULAMIN:

1. W konkursie mogą wziąć udział wyłącznie soliści lub zespoły (minimum 5 osób) z powiatu krośnieńskiego
2. Uczestników konkursu obowiązuje wykonanie jednej piosenki w języku obcym do trzech minut.
3. Dopuszcza się konkursu wykonawców z własnym akompaniamentem, z towarzyszeniem zespołu muzycznego lub podkładem muzycznym na nośniku (format audio lub mp3).
4. Warunkiem przystąpienia do konkursu jest wypełnienie karty zgłoszenia i przesłanie jej na adres organizatora lub elektronicznie : norbert@dukla.pl do dnia 19 listopada 2024. Tel. 662054407
5. Prezentacje konkursowe będzie oceniać komisja powołana przez organizatora, kryteria oceny:
 - a) dobór repertuaru b) poprawność językowa c) muzykalność d) ogólny wyraz artystyczne prezentacji
6. Kategorie wiekowe
 - I) kl. I – III, II) kl. IV-VI, III) kl. VII-VIII, IV) szkoły średnie, V) dorośli

7. Jeżeli do konkursu zgłosi się dużo zespołów, organizator może dodatkowo wyodrębnić taką kategorię konkursową (bez względu na wiek).
8. Placówka delegująca może zgłosić maksymalnie dwóch uczestników do każdej kategorii.
9. Komisja przyzna miejsca oraz wyróżnienia, laureaci otrzymają nagrody rzeczowe oraz dyplomy.
10. Komisja konkursowa może przyznać GRAD PRIX przeglądu.
12. Uczestnicy konkursu przyjeżdżają na koszt własny.
13. Organizator - Ośrodek Kultury w Dukli - zastrzega sobie prawo do zmiany regulaminu.

KARTA ZGŁOSZENIA XVII POWIATOWY PRZEGLĄD PIOSENKI OBCOJĘZYCZNEJ 2024

imię i nazwisko uczestnika (nazwa zespołu)
 kategoria wiekowa
 tytuł i autor utworu
 ilość uczestników (w przypadku zespołu)
 instytucja delegująca, opiekun (tel.)

Zgoda RODO

Wyrażam zgodę na przetwarzania danych osobowych mojego dziecka przez Ośrodek Kultury w Dukli, ul. Kościuszki 4 38-450 Dukla w celu promocji wydarzenia.

Wyrażam zgodę na publikację wizerunku mojego dziecka na stronie www.ok.dukla.pl, na tablicach informacyjnych Ośrodka Kultury w Dukli i w miesięczniku „Dukla.pl” w celu promocji wydarzeń kulturalnych.

Oświadczam, że zapoznałem/am się z art. 13 ogólnego Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE)2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony danych osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchybień dyrektywy 95/46/WE (RODO).

.....
 Data, podpis rodzica/opiekuna prawnego

Szkoła Podstawowa w Tylawie w turnieju „Z Orlika Na Stadion”

Aktywna Szkoła to program stworzony z myślą o realizacji strategicznego celu w obszarze kultury fizycznej – aktywne i zdrowe społeczeństwo. Program ten to kompleksowe wsparcie aktywności fizycznej skierowane w szczególności do dzieci i młodzieży, ale także do osób dorosłych. Szkoła Podstawowa w Tylawie uczestniczy w programie Aktywna Szkoła i realizuje dwa zadania – **Aktywny Weekend i Aktywny Orlik**.

Turniej „Z Orlika Na Stadion” ma na celu wykorzystanie potencjału programu Aktywna Szkoła oraz infrastruktury Orlików, promując aktywność fizyczną wśród dzieci i młodzieży. Wydarzenie skupia się na upowszechnianiu sportu, zasad fair play oraz rozwijaniu współpracy z lokal-

nymi samorządami i szkołami. Rozgrywki zaczynają się na poziomie gminy, potem powiatu, województwa, kończąc wielkim finałem na PGE Narodowym. Do rozgrywek zostało zgłoszonych

7 042 drużyny z całej Polski, a z województwa podkarpackiego 608 drużyn w 3 kategoriach wiekowych, z podziałem na chłopców i dziewczyny. Drużyna piłkarska z Tylawy została zgłoszona do turnieju i pojechała 10 października na zawody do Korczyny. W turnieju uczestniczyło 6 drużyn podzielonych na 2 grupy. Grupa 1 – SP Miejsce Piastowe, SP Korczyna, SP Głownienka, a grupa 2 – SP Tylawa, SP Lubatowa, SP Iskrzynia. Zwycięzcy grup mieli się spotkać w finale, który miał rozstrzygnąć, kto dostanie się do następnego etapu turnieju. W pierwszym meczu SP

Tylawa wygrała z SP Iskrzynia 3:2. Mecz z SP Lubatowa zakończył się wynikiem 3:3. Ostatni mecz między SP Iskrzynia a SP Lubatowa miał przesądzić, kto wygra grupę. Zawodnicy z Lubatowej wygrali mecz i strzelili o jedną bramkę więcej niż nasza drużyna. To oni wygrali grupę, potem też mecz finałowy z SP Miejsce Piastowe i będą reprezentować nasz rejon w dalszym etapie turnieju „Z Orlika na Stadion”.

Dziękuję zawodnikom za zaangażowanie, wolę walki i grę zespołową. Orlik przy Szkole Podstawowej w Tylawie w ramach programu „Aktywna Szkoła” będzie otwarty do końca listopada.

Grzegorz Lega
nauczyciel wychowania fizycznego

Fot. str. 23

Opreacja Karpacko-Dukielska

► dokończenie ze str. 7

a miejsce to nazwano „Udolie Smrti” – „Dolina Śmierci” (mamy więc dwie „Doliny Śmierci” – po polskiej i słowackiej stronie). W wyniku szeregu zaciętych walk oddziały sowieckie posuwały się jedynie 15 – 20 km od granicy i ostatecznie 28 listopada osiągnęły linię rzeki Ondavy.

Po dojeździe wojsk sowieckich do rzeki Ondavy zakończyła się Operacja Karpacko - Dukielska, która jest uważana za największą operację górską w II wojnie światowej, a przy tym była jedną z najkrwawszych bitew tej wojny.

Wyżny Komarnik 1944 rok

I Korpus Czechosłowacki

Przełęcz Dukielska 6 października 1944 rok

Straty wojsk sowieckich wyniosły w zabitych, rannych i zaginionych ok. 123 tysiące, a wojsk czechosłowackich ok. 6,5 tys. Straty wojsk niemieckich i wspierających je wojsk węgierskich szacuje się na 55 - 70 tys. ludzi.

Po wojnie, od władz centralnych w Warszawie do władz powiatowych w Krośnie przychodziły poufne polecenia aby zatrzeć ślady bitwy. Zwały trupów wrzucano do okopów i zasypywano spychaczami, a zniszczony sprzęt wysyłano do hut. Ostatnie takie „czyszczenie” odbyło się w 1972 roku.

- Łącznie 38 Armia miała 97 000 żołnierzy, 1700 dział i moździerzy oraz 110 czołgów.
- W pierwszej linii, na kierunku głównego natarcia, znajdowało się łącznie 20 000 ludzi i 361 dział i moździerzy wojsk niemieckich.
- Wojska szybko wzmacniano i jeszcze w początkowej fazie walk liczyły one:
- 378 tysięcy żołnierzy i oficerów, 5140 dział i moździerzy, 322 czołgi i działa samobieżne oraz 1165 samolotów bojowych po stronie Armii Czerwonej;
- 300 tysięcy żołnierzy i oficerów, 3250 dział i moździerzy, 100 czołgów i dział szturmowych oraz 450 samolotów po stronie niemiecko - węgierskiej.

Waldemar Pótczopek

Dukla - październik 1944 rok

25 lat minęło

Okres wakacji to również czas na organizowanie spotkań z absolwentami naszej niegdyś wspaniałej szkoły, jaką było Liceum Ogólnokształcące w Dukli. Uczniowie rocznik matury 1999 oddział b 3 sierpnia zorganizowali kolejne spotkanie towarzyskie, tym razem po 25 latach zapraszając grono pedagogiczne. Wspólnie wspominaliśmy już nieżyjących profesorów oraz radośne chwile, które towarzyszyły edukacji.

Wychowawca Maria Walczak,
dyrektor Janusz Koszyła

Fot. str. 23

Kalendarium zdarzeń różnych

Z Dukli i okolic

Krosno, 7 października 1948 roku. (Protokół zebrania organizacyjnego obywateli wyznania mojżeszowego pochodzących z Dukli, celem utworzenia Komitetu Żydowskiego w Dukli z tymczasową siedzibą w Krośnie, odbytego w Krośnie przy ul. Franciszkańskiej 4, w dniu dzisiejszym o następującej osnowie):

1. Na zebranie przybyli Mozes Kurzman, Leizer Kurzman, Dawid Bergman, Maks Bergman, Rubin Bergman, Szyja Guzik oraz Majlech Riemer, wszyscy zamieszkałi obecnie w Krośnie. Zebranie zagał Mozes Kurzman i przedstawił obecnym potrzebę zorganizowania Komitetu Żydowskiego tych wszystkich żydów ocalałych podczas wojny, którzy pochodzą z Dukli i którzy do czasu eksterminacji zamieszkiwali, a to celem niesienia wzajemnej pomocy, reprezentowania wspólnych interesów wobec władz oraz wspólnego wykonywania kultu religijnego. Wszyscy zebrani w dyskusji jaka się wywiązała uznali potrzebę zawiązania takiego Komitetu z tym, że na członków Komitetu mogą przystępować wszyscy żydzi chociażby chwilowo przebywali poza Duklą względnie powiatem krośnieńskim.
2. Następnie zebrani przystąpili do wyboru zarządu Komitetu, wybierając jednogłośnie na przewodniczącego Majlecha Riemera, na zastępcę przewodniczącego Dawida Bergmana, na sekretarza Mozes Kurzman, na skarbnika Szyję Guzika. Wszyscy wybrani oświadczyli, że wybór przyjmują.
3. Tymczasową siedzibą Komitetu będzie miasto Krosno dopóki nie nastaną warunki umożliwiające powrót do Dukli. Zebrani

Świętowali rocznicę nadania imienia Ignacego Łukasiewicza

W piątek 25 października br. Szkoła Podstawowa w Wietrznie obchodziła pierwszą rocznicę nadania imienia Ignacego Łukasiewicza. Świętowanie rozpoczęło Mszą św. dziękczynną, którą odprawił ks. proboszcz parafii pw. św. Michała Archaniola w Wietrznie Ireneusz Wójcik.

Kolejnym punktem obchodów rocznicowych było spotkanie uczniów, nauczycieli i zaproszonych gości w szkole. Pani dyrektor Bożena Mastej przywitała przybyłych gości, wśród których była burmistrz Dukli Krystyna Andruch i przewodniczący Rady Miejskiej w Dukli Paweł Kuffner, radna Rady Miejskiej w Dukli Ewa Przysasz, dyrektorzy szkół z gminy Dukla, sołtys wsi Piotr Sapok oraz przewodnicząca KGW Danuta.

Czelnik Uczniowie zaprezentowali program artystyczny: inscenizację pokazującą życie patrona szkoły i jego największe osiągnięcia, tańczyli i śpiewali. Były gratulacje i kwiaty dla pani dyrektor szkoły. Uczniowie i goście mieli możliwość obejrzenia mobilnej ekspozycji z Podkarpackiego Centrum Nauki Łukasiewicz.

Krystyna Boczar-Różewicz

Fot. str. 13

KALENDARIUM WYDARZEŃ HISTORYCZNYCH

postanawiają na koniec, że przewodniczący winien zaraz legalizować utworzony Komitet w Starostwie Powiatowym w Krośnie.

Krosno, 7 października 1948 roku.

Podpisy: Sekretarz: Kurzman Mozes, Przewodniczący: Riemer Meilech

(Na protokole, w prawym górnym rogu, jest adnotacja o treści: „Ze strony UB nie ma zastrzeżeń”).

Do Starostwa w Krośnie

Przedkładając powyższy protokół prosimy o zarejestrowanie Komitetu Żydowskiego w Dukli z tymcz. siedzibą w Krośnie przy ul. Franciszkańskiej 4. Ogółem Komitet liczy 35 osób.

Krosno 9.11.48

Podpisy: Sekretarz: Kurzman Mozes, Przewodniczący: Riemer Meilech

Krosno, 9 listopada 1948 roku. (Rejestracja Komitetu Żydowskiego w Dukli). Starostwo Powiatowe Krośnieńskie. L.Sp.22/29/48. Do Zarządu Stowarzyszenia Zwykłego pn. Komitet Żydowski w Dukli z tymcz. siedzibą w Krośnie, na ręce Ob. Riemera Mozes. W załatwieniu podania z dnia 9 listopada 1948 Komitetu Żydowskiego w Dukli z siedzibą w Krośnie, nie podnoszę zastrzeżeń co do założenia.

Starosta Powiatowy (Tebich)

Potwierdzam odbiór oryginału powyższej decyzji: Krosno, dnia 9 listopada 1948 Riemer Meilech.

Starostwo Powiatowe Krośnieńskie. Sprawy wyznań niekatolickich i niechrześcijańskich 1944-1948

Fragment książki Jacka i Joanny Koszczan: „Kalendarium zdarzeń różnych z Dukli i okolic znalezionych w prasie codziennej i innych dokumentach w latach 1940-1990”, która dopiero ukaże się w 2025 roku. Zachowano oryginalną pisownię.

Reminiscencje posezonowe w pszczelarstwie

Pszczelarze dokonują podsumowania sezonu pszczelarzkiego 2024. W wielu pasiekach był to rok obfity w miód. „Wybrańcy losu” sygnalizują, że jeszcze tyle miodu w życiu nie mieli. Z kolei inni pszczelarze uważają, że ten rok to kolejny rok bez miodu. Ponadto, w tym roku, na dukielszczyźnie żniwo zbierał zgnilec amerykański. Bardzo zaraźliwa choroba pszczoł. Zachęcam do spalenia całego ula, w którym żyła chora rodzina. Mimo, że pszczelarzowi wypłacane jest odszkodowanie za rodzinę a nie za ul. Odkazanie takiego ula jest tak czasochłonne i niesie ryzyko, że przez małe niedopatrzanie za rok w rodzinie wystąpi na nowo choroba. Oczywiście nie musi tak być, ale ule drewniane bardzo ciężko jest odkazić prawidłowo. Styropianowe ule możemy zanurzyć w wodzie z chlorem na odpowiedni czas, ale drewniane ule spaliłbym bez mrugnienia okiem nie licząc na żadne pieniądze. Dobro pszczoł nade wszystko. A wiemy, że skapstwo to zły doradca.

Po dość długim sezonie podczas podkarmiania pszczelarzom zaczęły znikać rodziny. Pozostawała matka z garstką pszczoł. Oczywiście podejrzewamy, że

winowajcą jest waroza i wirusy pszczoł. To skrócenie życia rodzinny najprawdopodobniej powodują wirusy. Jeżeli winowajcą jest waroza, to musimy wprowadzić rotacyjną gospodarkę pasieczną lub letnią izolację matek pszczelich. Same leczenie jesienne nie zapewni nam już zdrowych pszczoł. Jak na razie obraz rysuje się taki, że bez izolacji letniej matek i wprowadzenie rodziny w stan bezcerwiowy nie poradzimy sobie z utrzymaniem rodzin w dobrej kondycji. Dawniej taką przerwę zapewniała rójka. Nowoczesna gospodarka pszczelarska rójkę traktuje jako niepożądane zjawisko. Więc musimy sztucznie wprowadzić rodzinę w stan bezcerwiowy, by zaaplikować środki warozobójcze. W naszych terenach spadziowych nie jest to takie łatwe. Bo pszczelarze cały sezon muszą utrzymywać silne rodziny, by mogły wykorzystać spadz w momencie jej pojawienia się. Wprowadzenie rodziny w stan przerwy w czerwieniu musi przynieść skutek w osłabieniu zdolności produkcyjnej. A jeżeli w tym czasie pojawi się spadz to pszczelarz jest stratny. Pszczelego „wampir” da się stosunkowo łatwo usunąć z ula, ale wirusy raz wprowadzone do rodziny

będą tam długo jej szkodziły. Okres zimy w tym roku należy poświęcić na zgłębianie zagadnienia izolacji matek. Metod jest już kilka. Trzeba je poznać by zastosować u siebie i wyciągnąć wnioski dla swojej gospodarki pasiecznej. W naszym rejonie występuje przepsczczenie. Jest ono już tak duże, że całe miejscowości należy traktować jako jedno duże stado zwierząt. Ma to znaczny wpływ na zarządzanie zdrowiem pasieki. Bo łatwiej jest zapewnić dobrostan małemu stadu oddalonemu od kolejnego stada. Natomiast im stado jest większe to chronienie go przed chorobami wymaga profesjonalizacji i dużych nakładów finansowych oraz zgrania czasów zabiegów leczniczych.

Na rynku wydawniczym w tym roku ukazało się kilka nowych książek. Zachęcam do ich przeczytania, przemyślenia i wprowadzenia do prowadzonej przez siebie gospodarki pasiecznej. Bez wiedzy i praktyki nie da się wygrać walki ze szkodnikami.

Witold Puz

Koło Pszczelarzy w Dukli
WZP w Rzeszowie

Zbieranie grzybów w lasach

To doskonała okazja do aktywnego wypoczynku na łonie natury. Jednak nie na każdym obszarze leśnym zbiór grzybów jest możliwy. Grzyby w polskich lasach można zbierać bez ponoszenia jakichkolwiek kosztów i w zasadzie bez ograniczeń, ale nie możemy robić tego wszędzie. Blisko 80% lasów należy do państwa, co stanowi około 7,6 mln hektarów. W niektórych częściach lasu obowiązuje jednak stały zakaz wstępu, do którego należy się stosować, jeśli nie chcemy dostać mandatu.

Stałym zakazem objęte są lasy stanowiące: uprawy leśne do 4 m wysokości, powierzchnie doświadczalne i drzewostany nasienne, ostoje zwierząt, źródłiska rzek i potoków czy obszary zagrożone erozją. Grzybów nie wolno także zbierać na obszarach chronionych: w rezerwach i parkach narodowych.

Do lasu zawsze ubieramy długie spodnie, buty zakrywające kostkę oraz wierzchnie okrycie z długim rękawem. Ważne jest także, aby zabrać nakrycie głowy, który osłoni kark. Dzięki temu zabezpieczymy się przed owadami i kleszczami, na które możemy natrafić w lesie. Grubość odzieży dostosowujemy do panujących warunków atmosferycznych. W przypadku deszczowej pogody zabieramy odzież przeciwdeszczową i nieprzemakalne buty lub kalosze. Jak wiemy po deszczu jest największy wysyp grzybów.

Warto zabrać ze sobą koszyk i scyzoryk, który ułatwi oczyszczenie znalezionych okazów. Do plecaka zabieramy preparat odstraszający kleszcze i komary, a także plaster z opatrunkiem i folię ratunkową (koc termiczny). Obowiązkowo należy pamiętać o zabraniu ze sobą naładowanego telefonu, który pozwoli, w razie zagrożenia, wezwać konieczną pomoc. Smartfony posiadają także funkcję nawigacji, która pomoże nam się odnaleźć w lesie. W telefonie warto mieć też aplikację pomagającą rozpoznawać grzyby. Oczywiście możemy zabrać także tradycyjny atlas grzybów w wersji drukowanej.

Podstawowe zasady podczas grzybobrania:

- nie zbieraj grzybów, których nie znasz albo masz wątpliwości co do prawidłowości rozpoznania gatunku,
- do koszyka wkładaj tylko te grzyby, których jesteś pewien,
- nie korzystaj z foliowych reklamówek,

- nie wrywaj grzybni, wyrosną na niej nowe grzyby,
- unikaj grzybów zbyt małych – trudno rozpoznawać czy są blaszkowe, czy nie!
- nie podawaj grzybów małym dzieciom!
- nie przyjmuj rad od przygodnych grzybiarzy i nie kupuj z nieznanego źródła!

Ciepłe noce, duża wilgotność oraz opady sprawiają, że w lesie pojawia się wysyp grzybów. Poranne grzybobranie to szansa na znalezienie młodych i zdrowych okazów, których nie zdążą zaatakować szkodniki i nadgryźć leśne zwierzęta. Znalezienie idealnego miejsca na grzybobranie to podstawa, żeby nie wrócić z lasu z pustymi rękami. Osoby, które regularnie zbierają grzyby, znają sprawdzone miejsca, do których co roku wracają. Gorzej mają początkujący grzybiarze, którzy dopiero zaczynają swoją leśną przygodę. Zawsze warto pamiętać, że grzybów najlepiej szukać w zacienionych i wilgotnych miejscach. Podgrzybki spotkamy praktycznie wszędzie – w lasach sosnowych, liściastych i mieszanych. Podgrzybki lubią podłoże trawiaste z wilgotnym poszyciem. Jeśli wybierając się na grzyby, chcemy znaleźć borowiki, warto ich szukać pod sosnami i świerkami. Koźlarze lubią lasy liściaste i mieszane, znajdziemy je pod topolami, brzoźami, osikami i grabami.

Odwieczny dylemat: „wycinać czy wykręcać grzyby ze ściółki” ma niemal taką

rangę, jak „być, albo nie być”. Na szczęście obecnie panuje przekonanie, że obydwie sposoby nie szkodzą grzybni. Nieco więcej plusów przemawia za wykręcaniem. Pamiętaj jednak, aby robić to bardzo delikatnie, by nie uszkodzić kapelusza. Następnie warto oczyścić dół grzyba nożem. Miejsce po grzybie powinno się przykryć ściółką, aby grzybnia bez potrzeby nie wysychała.

Grzyby zawierają sporo beta-glukanu, który pomaga wyregulować poziom glukozy we krwi, tym samym polecane są osobom, które chorują na cukrzycę. Zawierają także sporo polifenoli, które wspomagają pracę układu krążenia i pomagają obniżyć ciśnienie krwi. Grzyby są także doskonałym źródłem białka. Zawierają aż 20 aminokwasów egzogennych, czyli tych, których organizm nie może sam wytworzyć i musi mieć je dostarczone wraz z pożywieniem. Dodatkowo grzyby są dobrym źródłem witamin z grupy B.

Grzyby są owocnikami wyrastającymi z grzybni, która znajduje się w ściółce i wierzchniej warstwie gleby. Grzybnia jest najważniejszą częścią grzyba, pozostaje ona w stałym współżyciu z korzeniami drzew leśnych, dzięki którym może ona prawidłowo się rozwijać. Dlatego należy przestrzegać kilku ważnych zasad, które pozwolą ochronić grzybnię przed uszkodzeniem oraz zapewnią jej dalszy wzrost.

Bartosz Szczepanik

Łowiectwo i ekologia

3 listopada - święto myśliwych

To szczególnie ważny dzień dla wszystkich myśliwych. Tego dnia w Kościele katolickim obchodzone jest wspomnienie św. Huberta, ich patrona. Z tej okazji odbywają się huczne, tradycyjne Hubertowiny (Hubertus).

Święto po raz pierwszy obchodzono około 1444 roku. Początkowo były to wielkie polowania. W Polsce kult św. Huberta, nazywany hubertowinami lub hubertusem sięga XVII wieku. Z jego wprowadzeniem związane są dzieje dynastii władców saskich, którzy zasiadali na tronie polskim. Legenda związana z ukazaniem się jelenia ze świecącym krzyżem między tykami wieńca, który ukazał się Hubertowi, późniejszemu biskupowi, przypadła do gustu polskiemu myśliwym i jest kultywowana do dziś. W czasach II Rzeczypospolitej pierwszym organizatorem polowań hubertowskich w Spale był prezydent Ignacy

Mościcki. Odbyło się ono w 1930 roku 3 listopada.

Do dziś dzień św. Huberta w polskiej tradycji łowieckiej traktowany jest szczególnie. Z tej okazji odbywają się huczne, tradycyjne polowania zbiorowe o charakterze szczególnie uroczystym, z zachowaniem historycznych wzorców i ceremoniałów (m.in. sygnałów łowieckich). Polowania te poprzedzają msze święte w intencji myśliwych, szczególnie tych którzy odeszli do krainy wiecznych łowów. Odbywają się one nie tylko w kościołach, ale także przy leśnych kapliczkach poświęconych temu patronowi. Łowy są najważniejsze,

najbardziej okazałe i uroczyste w sezonie. Podczas łowów dokonuje się często obrzędów myśliwskich takich, jak ślubowanie lub pasowanie na myśliwego. Zgodnie z przesądami myśliwskim, adept przyjęty do braci myśliwskiej podczas hubertowin będzie prawym myśliwym i dobrym kolegą. Polowanie hubertowskie kończy biesiada myśliwych przy ognisku, bigosie i nalewce. Na takiej imprezie nie może zabraknąć muzyki i myśliwskiego śpiewu.

„DARZ BÓR”

Bartosz Szczepanik

Pamiętajmy o zwierzętach!

Lato się skończyło nadchodzi okres jesienno-zimowy. Kiedy nadchodzą niskie temperatury, szczególnie ważne jest aby dbać o nasze zwierzęta takie jak psy i koty, szczególnie o te, które żyją na zewnątrz. Zimno może być dla nich niebezpieczne, dlatego warto zapewnić im odpowiednie warunki. Upewnij się, że mają ciepłe miejsce do spania. Psy i koty podobnie jak ludzie odczuwają zimno, głód oraz pragnienie. Zwierzęta potrzebują pokarmu, aby zabezpieczyć się przed jesienno - zimowymi dniami. W niskich temperaturach mogą być narażone na odmrożenie organizmu czyli (hipotermię). Warto sprawdzać swój samochód przed uruchomieniem, czy przypadkiem nie znajduję się tam jakieś zwierzę. Dieta naszych czworonogów musi być oparta w pokarm zawierający białko, tłuszcz i witaminy pokrywające ich zapotrzebowanie bytowe, na utrzymanie odpowiedniej temperatury ciała. Nasze zwierzęczki muszą mieć również stały dostęp do wody, zimą w czasie mrozów należy zwierzętom przebywającym na zewnątrz sprawdzać czy woda im nie zamarza. Od jakiegoś czasu można zauważyć w wielu sklepach ubranka dla naszych zwierzątek, z których warto skorzystać i zapewnić im ciepło i komfort w zimowo jesienny czas, co ważne jest szczególnie dla zwierzątek, które mają krótką sierść.

Dominika Jakiela
Julia Łątka
Olivia Majkut

W krainie rondla i patelni

Pierogi to powszechnie znana w Polsce potrawa, która przez Ruś przywędrowała do nas z Chin. Ze względu na proces obróbki termicznej wyróżnia się trzy rodzaje pierogów: gotowane (najbardziej powszechne), pieczone i smażone. Pierogi mogą być różnej wielkości: od małych uszek aż po olbrzymi pojedynczy pieróg, który kroi się w plastry przed podaniem. Pierogi z nadzieniem słonym podaje się na gorąco na obiad lub kolację. Pierogi nadziewane na słodko zaliczane są do legumin i podawane są też jako deser. Do powszechnie znanych należą pierogi ruskie, pierogi z farszem mięsny i pierogi z kiszoną kapustą z grzybami. Pierogi występują też w licznych odmianach regionalnych. Dzisiaj podaję przepis, które przekazały panie z KGW w Równem, na:

Razowe pierogi pieczone

Ciasto:

50 dag mąki pszennej razowej
50 dag mąki
10 dag drożdży
2 żółtka
1 jajko
½ litra mleka
1 łyżka cukru
1 łyżeczka płaska soli
3 łyżki oleju

Nadzienie:

1 kg kiszonej kapusty
30 dag pieczarek lub innych grzybów
2 cebule
15 dag boczku
sól, pieprz

Wykonanie:

Mleko podgrzać, dodać cukier, drożdże, mąkę w takiej ilości, aby rozczyń miał gęstość śmietany. Odstawić w ciepłe miejsce. Wyrośnięty rozczyń połączyć z resztą składników, na końcu dodać olej. Ciasto powinno dwukrotnie zwiększyć swoją objętość.

Kapustę ugotować, dokładnie odcisnąć, posiekać. Cebulę udusić z posiekаныmi pieczarkami. Boczek schłodzić, pokroić w drobną kosteczkę i wytopić. Wszystkie składniki nadzienia połączyć i przyprawić. Rozwałkować ciasto, na grubość pół centymetra, nadziewać pierożki mocno sklejjając. Układać na blachę zlepieniem do góry, smarować jajem i posypywać kminkiem. Piec na złoty kolor w temperaturze 180°C.

Smacznego!

Dukla.pl/DPS zamieszcza różne formy reklam. Aktualny cennik:

Moduł Format reklamy	Reklama czarno-biała na okres 6. miesięcy Cena netto w zł	Reklama czarno-biała na okres 1 miesiąca Cena netto w zł	Reklama kolorowa na okres 6. miesięcy Cena netto w zł	Reklama kolorowa na okres 1 miesiąca Cena netto w zł
A-4	300	100	600	200
1/2 A-4	200	50	300	100
1/4 A-4	100	30	200	70
1/8 A-4	50	25	150	50
1/16 A-4	30	15	100	25

Do każdej ceny netto doliczony będzie podatek VAT w wysokości 23%. Wszystkie krótkie ogłoszenia niekomercyjne, z ofertami pracy lub osób poszukujących pracy umieszczane są w Dukli.pl/DPS nieodpłatnie. Cennik reklamy obowiązuje również w odniesieniu do strony internetowej.

Złota myśl 😊

„Facet jest jak sylwester. Przez chwilę było fajnie,
ale rano zostaną po nim tylko resztki po petardach i kac gigant.”

Turniej „Z orlika na stadion”

Drużyny uczestniczące w rozgrywkach w Korczynie

Podczas jednego z meczy

Fot. Grzegorz Lega

„Sprzątanie świata”

Zbieranie śmieci przed bunkrem w Stępinie

Fot. [arch. ZPKP w Krośnie]

25 lat minęło

Absolwenci rocznik 1999 z prof. Marią Walczak i dyrektorem Januszem Koszytą

Dzień Edukacji Narodowej i przekazanie defibrylatora

Uczestnicy uroczystości

Scenka rodzajowa w wykonaniu uczniów ze SP w Tylawie

Grzegorz Lega wyróżniony nagrodą dyrektora

Fot. kbr

Prezentacja defibrylatora przez sponsorów

NAJLEPSZE ŚWIĘTO KULTURY TEJ JESIENI

W KRAJNIE RYSIA

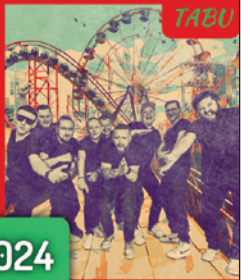
FESTIWAL
-WIELU
KULTUR

Grzegorz Barć

MOLLY MALONE'S

TABU

8 9 10 listopada 2024

piątek • sobota • niedziela

Bobol Drama

Zywi Joff

Echo Kodu

SZCZEGÓLNY:
zeskanuj kod

Browar DUKLA

Cergowa 301

692-483-914

Bilety dostępne w browarze oraz na stronie: browardukla.pl

Organizator:

Partnerzy:

EUROGUM

Konrad Malczewski OPONY - TEODORÓWKA

tel.:

13 43 303 31

600 160 175

888 125 558

Usługi wykonywane:

- wulkanizacja, serwis opon,
- prostowanie felg metalowych,
- prostowanie i spawanie felg aluminiowych,
- opony nowe i używane,
- używane felgi stalowe i aluminiowe,
- geometria kół samochodowych,
- czujniki ciśnienia TPMS

Teodorówka 201
38-450 Dukla